

Handleiding bij: “Een gelovig reisproject”

Uitgegeven door:
CCV in het Bisdom Brugge

PARTNER IN
CHRISTELIJK
VORMINGSWERK

Inhoudstafel

Algemeen

- 1. Inleiding**
- 2. Opzet**
- 3. Waar en met wie kan je deze kaart gebruiken?**

Mogelijke Werkvormen

- 1. Geloofsgesprek**
 - A. Klassieke vorm van geloofsgesprek*
 - B. Geloofsgesprek met bijbelcitatien*
- 2. Creatieve werkvormen**
 - A. Schrijfgesprek*
 - B. Zelf een kaart ontwerpen 1*
 - C. Een kaart ontwerpen in combinatie met een bijbelverhaal*
 - D. Mijn eigen levensverhaal - geloofsverhaal*
 - E. Werken met muziek en de geloofskaat*
 - F. Enkele inspirerende teksten die je kan gebruiken in een bezinningsmoment*

Concreet

Algemeen

1. Inleiding

U hebt de geloofskaat in handen. Deze kaart werd aangemaakt door CCV in het Bisdom Brugge naar aanleiding van het jaarthema voor het werkjaar 2007-2008: 'Groeien in geloof'.

Kaarten en atlassen spreken altijd tot de verbeelding. Werkelijkheid en fantasie gaan hier hand in hand. Er is geen wereld zonder kaart en er is geen kaart zonder beleving!

Wij kennen de uitdrukking "iets in kaart brengen". Een kaart of plattegrond geeft aan waar we ons bevinden. Ze is een middel om de route naar een doel of eindbestemming te bepalen of om een gebied te verkennen.

De geloofskaat toont een fictieve wereld met steden, gebieden en landen die betrekking hebben op ons gelovig leven, onze geloofsgroei, onze blokkades, hindernissen bij de groei in geloof. Zo zijn er gebieden als 'Het Oog van de Naald', 'de Doodlopende weg', 'het Gebied van de Uitgestoken Hand', 'Het Meer van de Traditie',... Herkenbare namen die bovendien tot ieders verbeelding spreken.

Deze kaart biedt de mogelijkheid om mezelf als gelovige te positioneren in het grote geheel van de geloofswereld. De kaart laat toe om de eigen geloofsweg te tekenen, om plekken te herkennen die heilig zijn, om plaatsen aan te duiden die de dorheid van de godsverlatenheid oproepen...

2. Opzet

De groei in het geloofsleven van ieder mens is een persoonlijke weg. Voor de voorstelling ervan in de vorm van een kaart opteerden we voor een groen gebied geplaatst in een zee van stromingen en deiningen en kleine eilandjes. Op het grote gebied treffen we verschillende reliëfstroken aan. Een grote bergketen snijdt het groene landschap middendoor. Er is een uiterst dor woestijnlandschap aanwezig, naast bronnen van inspiratie en vruchtbare gebieden met veel rivieren.

De geloofskaat is opgebouwd vanuit de zeven "Ik ben" - woorden van de evangelist Johannes. Bij deze bijbelcitataten werd een naam gekozen voor een bepaald gebied op de geloofskaat. Verder bevat de kaart 650 woorden die op een of andere manier iets te maken hebben met groei in geloof.

"Ik ben" - woord	Bijbelcitaat (vertaling : Nieuwe bijbelvertaling - KBS)	Plaats op de kaart
<p>Ik ben het brood om van te leven</p> <p>Joh 6,35</p>	<p>'Ik ben het brood dat leven geeft,' zei Jezus. 'Wie bij mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben.'</p>	<p>Broodplaats</p>
<p>Ik ben de weg</p> <p>Joh 14,6-7</p>	<p>Jezus zei: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. Als jullie mij kennen zullen jullie ook mijn Vader kennen, en vanaf nu kennen jullie hem, want jullie hebben hem zelf gezien.'</p>	

<p>Ik ben het licht der wereld</p> <p>Joh 8,12</p>	<p>Jezus nam opnieuw het woord. Hij zei: 'Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.'</p>	<p>Lichtplaats</p>
<p>Ik ben de echte herder</p> <p>Joh 10,11-4</p>	<p>'Ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen. Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij, zoals de Vader mij kent en ik de Vader ken. Ik geef mijn leven voor de schapen.'</p>	<p>Herdersstaf</p>
<p>Ik ben de opstanding, de verrijzenis en het leven</p> <p>Joh 11,25-26</p>	<p>Maar Jezus zei: 'Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, en ieder die leeft en in mij gelooft zal nooit sterven. Geloof je dat?'</p>	<p>Tuin van leven en opstanding</p>
<p>Ik ben de wijnstok</p> <p>Joh 15,1-5</p>	<p>'Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. Iedere rank aan mij die geen vrucht draagt snijdt hij weg, en iedere rank die wel vrucht draagt snoeit hij bij, opdat hij meer vruchten draagt.'</p>	<p>Wijngaard</p>
<p>Ik ben de Deur voor de schapen</p> <p>Joh 10,8- 9</p>	<p>Hij ging verder: 'Waarachtig, ik verzeker u: ik ben de deur voor de schapen. Ik ben de deur: wanneer iemand door mij binnenkomt zal hij gered worden; hij zal in en uit lopen, en hij zal weidegrond vinden.'</p>	<p>Deur-klopper</p>

3. Waar en met wie kan je deze kaart gebruiken?

- De kaart kan systematisch gebruikt worden bij het begin van een vergadering, in de parochie, de federatie, in de verenigingen, ... om het even waar.
- De kaart kan gebruikt worden op een geloofsavond. Ze kan als werkmiddel gebruikt worden om een geloofsgesprek te ondersteunen. Concrete uitwerking van zo'n avond vind je hieronder.
- De kaart kan ook gebruikt worden als rode draad doorheen het komende werkjaar. Gedurende een aantal avonden wordt telkens op één gebied van de kaart ingezoomd. De groep die de gelovige wandeling meemaakt engageert zich om de volledige tocht mee te maken.

- De kaart kan dienst doen in allerlei groepen: de vormelingen, een plussersgroep, een bestuursvergadering van een sociale beweging, een federale stuurgroep, een klasgroep op bezinning, allemaal kunnen ze ermee aan de slag.

Mogelijke Werkvormen

In deze handleiding geven we een aantal methodes om met de geloofskart te werken op de parochie, in de beweging, in om het even welke groep.

1. Geloofsgesprek

A. Klassieke vorm van geloofsgesprek

Bedoeling

De bedoeling van deze werkvorm is de deelnemers te laten stilstaan bij wat bepaalde facetten van het geloven (pastoraal, inzet in kerk ...) voor hen betekenen, dit te verwoorden en te komen tot een gesprek met de andere deelnemers. Deze werkvorm kan zowel een aanzet zijn voor een groeps gesprek als voor een tweegesprek.

Voorwaarden

- Deze werkvorm vraagt een aangepaste ruimte, voldoende tijd, een sfeer van vertrouwen, rust en stilte en een beperkt aantal deelnemers.
- Als je deze werkvorm gebruikt moet je vooraf inschatten of de groep dit aankan.
- Voor de deelnemers moet van tevoren duidelijk zijn wat deze werkvorm inhoudt en van hen vraagt. Het gaat hier niet om een discussie over thema's die met geloven te maken hebben, maar om een geloofsgesprek. Het is daarom belangrijk dat men niet onmiddellijk op elkaar reageert. Wel is een beperkte mogelijkheid voorzien is om vragen ter verduidelijking te stellen. De een spreekt en de anderen luisteren om alles goed tot zich te laten doordringen.
- Pas in een tweede beweging kunnen de deelnemers vanuit hun eigen beleving en geloofservaring hun herkenning, moeite, verbazing, ... uitspreken en respectvol met elkaar in gesprek gaan.

Verloop

1. Moment van persoonlijke reflectie

Iedere deelnemer beschikt over de geloofskart. Na de uitleg over de bedoeling en methode laat men enkele minuten stilte om naar de kaart te kijken en over de opgave na te denken. Iedereen kan zijn eigen spontane reacties en associaties noteren bij de opdracht.

2. Moment van uitwisseling

De begeleider nodigt iedereen om beurt uit om te spreken. Er mag telkens wat stilte zijn tussen de verschillende sprekers. Men spreekt niet vrij maar enkel wanneer men uitgenodigd wordt. Ieder verwoordt wat hij/zij genoteerd heeft, ook al lijkt het inhoudelijk een herhaling van wat de voorgaande sprekers verteld hebben. Men mag in alle eenvoud en met eigen woorden spreken.

De begeleider kan hierbij nota nemen en eventueel kort en zo getrouw mogelijk de grondgedachte herhalen. Als de begeleider de mogelijkheid wil geven om een vraag ter verduidelijking te stellen kan dat op dit moment. Hierbij moet de begeleider wel goed bewaken dat enkel verduidelijkende vragen opgenomen worden en geen inhoudelijke reacties of bedenkingen. De begeleider geeft als laatste ook zijn eigen getuigenis.

3. Moment van verwoorden

In een tweede beweging nodigt de begeleider de deelnemers uit te verwoorden wat hen in de eerste ronde getroffen heeft, wat hen te denken geeft, raakt of uitdaagt, ... Het gaat dus niet om *wie* het gezegd heeft maar om *wat* de betrokkene gehoord heeft.

Het is zinvol om deze tweede ronde ook met enkele minuten van stilte te beginnen. Je hoeft ook niet te zeggen wat je getroffen heeft bij elke deelnemer maar wat je getroffen heeft in het geheel, wat voor jou, nu belangrijk is. Na de stilte nodigt de begeleider weer iedereen uit om te zeggen wat hem of haar getroffen heeft. De strikte regels van om de beurt spreken en luisteren worden nu losgelaten. Wel roept de begeleider de deelnemers op om niet in discussie te vervallen.

4. Zorgvuldig afronden

- De begeleider kan op het einde van het gesprek uitnodigen tot een laatste moment van stilte en het verder daarbij laten.
- Hij kan de stilte afronden met een bezinnende tekst of een gebed.
- Hij kan de deelnemers uitnodigen om met één woord hun ervaring van het gesprek uit te drukken.
- Hij kan de deelnemers uitnodigen tot persoonlijk gebed in stilte.
- Hij kan de deelnemers uitnodigen om iets van dat persoonlijk gebed in de groep te verwoorden. Dit verwoorden gebeurt op eigen initiatief. Wie wil komt aan het woord, zelfs meer dan eenmaal. Wie niet wil kan rustig zwijgen. De begeleider nodigt uit om af te ronden met een gezamenlijk gebed.

Mogelijke opgaven en gespreksvragen

- Welke plaats (Lichtplaats - Wijngaard – Deurklopper - Tuin van Leven – Broodplaats – Herdersstaf) voel je aan als de meest aantrekkelijke plek om over je geloof te spreken?
 - Bekijk in detail de woorden die zich rond die plaats bevinden.
 - Waarom voel je je thuis rond deze plaats?
 - Welke termen die zich rond deze plaats bevinden hebben je geloofsgroei gestimuleerd?
 - Welke termen zou je schrappen rond die plaats? Waarom?
- Naar welke plaats (Lichtplaats - Wijngaard – Deurklopper - Tuin van Leven – Broodplaats – Herdersstaf) ben je helemaal niet geneigd om te gaan?
 - Waarom boezemt deze plek je angst in?
 - Bekijk in detail de plaatsen die zich rond die plaats bevinden.
 - Voel je je nog zo vreemd rond deze plaats?
- In welk gebied ben je nog niet geweest? Verlang je er nog te komen? Waarom?

B. Geloofsgesprek met bijbelcitat

Materiaal

bijbelcitat, kaartjes en balpennen

Bedoeling

De deelnemers gaan met elkaar in gesprek rond een bijbelcitat in combinatie met de geloofskaart.

Werkwijze

De onderstaande bijbelcitat worden in een mandje gelegd. Elke deelnemer plukt willekeurig een bijbelcitat uit het mandje.

Nadat de opdracht is toegelicht krijgen de deelnemers ruim de tijd om over de vragen na te denken. Het gesprek dat volgt op deze persoonlijk tijd, verloopt in de sfeer van het geloofsgesprek (zie hierboven)

Gespreksvragen

- Lees aandachtig het bijbelcitat dat je in handen hebt.
- Ken je dit verhaal? Heeft dit verhaal een bijzondere betekenis voor jou?
- Bekijk de geloofskaart. Plaats het bijbelcitat op de kaart bij de plaats waar het volgens jou best past. Probeer te motiveren waarom je dit citaat en die plaats samen ziet.

Bijbelfiches

<p>Toen Jezus te Betlehem geboren was ten tijde van koning Herodes, kwamen er te Jeruzalem Wijzen uit het Oosten en vroegen waar is de pasgeboren koning van de Joden?</p>	<p>Zij kregen woorden over de vraag wie van hen wel de grootste was. Maar Jezus die wist wat zij dachten nam een kind, zette het naast zich en sprak tot hen: 'Wie dit kind opneemt in mijn Naam, neemt Mij op en wie Mij opneemt, neemt Hem op die Mij gezonden heeft. Wie dus de kleinste is onder u allen, die is de grootste.'</p>
<p>Deze toch is het die de profeet Jesaja bedoelde, toen hij zei: 'Een stem van iemand die roept in de woestijn. Bereidt de weg van de Heer, maakt zijn paden recht.' Johannes droeg een kleed van kameelhaar en een leren gordel om zijn lenden.'</p>	<p>Het verhaal van de Barmhartige Vader met twee zonen. De jongste zoon gaat naar zijn vader en vraagt hem de helft van zijn erfenis. Hij gaat hiermee op reis en verbrast het. De jongste zoon komt tot inkeer en keert terug naar huis. Zijn vader heeft al die tijd op de uitkijk gestaan en omarmt de zoon. De oudste zoon hoort dit en is teleurgesteld omdat hij nog nooit van zijn vader iets gekregen heeft....</p>
<p>Het Rijk Gods lijkt op een mosterdzaadje. Wanneer dat gezaaid wordt in de grond, is het wel het allerkleinste zaadje op aarde, maar eenmaal gezaaid, schiet het op en wordt groter dan alle tuingewassen en het krijgt grote takken, zodat de vogels in zijn schaduw kunnen nestelen.</p>	<p>Er stak een hevige storm op en de golven sloegen over de boot, zodat hij al vol liep. Intussen lag Hij aan de achtersteven op een kussen te slapen. Ze maakten Hem wakker en zeiden Hem: 'Meester, raakt het U niet dat wij vergaan?' Hij stond op, richtte zich met een dwingend woord tot de wind en sprak tot het water: 'Zwijg, stil!' De wind ging liggen en het werd volmaakt stil. Wie is Hij toch dat zelfs water en wind Hem gehoorzamen?'</p>

<p>Het Rijk der hemelen lijkt op een schat, verborgen in een akker. Toen iemand hem vond, verborg hij hem weer, en in zijn blijdschap verkocht hij alles wat hij bezat.</p>	<p>Ze zeiden tot Petrus: 'Waarachtig, jij bent er ook één van!' Toen begon Petrus te vloeken en te zweren: 'ik ken die man niet.' Onmiddellijk daarop kraaide een haan driemaal.'</p>
<p>'Nu kwamen ze in Jericho. Er zat een blinde bedelaar, Bartimeüs, langs de weg. Zodra hij hoorde dat het Jezus was, begon hij luidkeels te roepen: 'Jezus, Zoon van David heb medelijden met mij'. Jezus bleef staan en zei: roep hem eens hier, ze riepen hem. Hij wierp zijn mantel weg en kwam naar Jezus toe. Jezus vroeg hem: 'wat wilt ge dat ik voor u doe?' Hij antwoordde: 'Rabboeni, maak dat ik zien kan!'</p>	<p>In die dagen reisde Maria, met spoed naar het bergland, naar een stad in Judea. Zij ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabeth. Zodra Elisabeth de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot.</p>
<p>Het verhaal van Zachëus. Een tollenaar wil Jezus zien, hij klimt in een boom omdat hij klein is van gestalte. Jezus ziet hem en roept hem uit zijn boom. Jezus wil bij hem te gast zijn en gaat met hem aan tafel. Het leven van Zacheüs krijgt een totaal andere wending en hij volgt Jezus en verkoopt de helft van zijn bezit.</p>	<p>In de omgeving bevonden zich herders die in het open veld gedurende de nacht hun kudde bewaakten. Plotseling stond een engel voor hen en zij werden omstraald door een groot licht, zodat zij door grote vrees werden bevangen. Maar de engel zei: 'Vreest niet, want ik verkondig u een boodschap die bestemd is voor het hele volk. Heden is u een redder geboren. Christus, de Heer, in de stad van David.'</p>
<p>Toen Hij eens lang het meer van Galilea liep, zag Hij Simon en de broer van Simon, Andreas, terwijl zij bezig waren het net uit te werpen in het meer; zij waren namelijk vissers. Jezus sprak tot hen: 'Komt, volgt Mij, Ik zal maken dat gij vissers van mensen wordt'. terstond lieten zij hun netten in de steek en volgden Hem.'</p>	<p>Jezus in de woestijn. Terstond dreef de Geest Hem naar de woestijn. Veertig dagen bracht Hij in de woestijn door, terwijl hij door de satan op de proef werd gesteld.</p>
<p>Hij ging in een boot, stak het meer over en kwam in zijn stad. Men bracht een lamme die op een bed lag, naar Hem toe. Hij zei tot de lamme: 'Heb goede moed, mijn zoon, uw zonden zijn u vergeven.'</p>	<p>Toen Jezus verder ging, zag Hij iemand aan het tolhuis zitten die Matteüs heette en Hij zei tot hem: 'Volg Mij'. De man stond op en volgde Hem.</p>
<p>Een vrouw wordt in het midden geplaatst en men staat klaar om haar te stenigen. Jezus zegt: 'wie van jullie zonder zonde is, werpt de eerste steen'. Iedereen druipt af. Jezus spreekt de vrouw aan en vraagt haar niet meer te zondigen.</p>	<p>Ieder nu, die deze woorden van Mij hoort en ernaar handelt, kan men vergelijken met een verstandig man die zijn huis op rotsgrond bouwde.</p>
<p>Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden.</p>	<p>Zalig de zuiveren van hart, want zij zullen God zien.</p>
<p>Zalig die honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.</p>	<p>Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen land bezitten.</p>

<p>Zalig de armen van geest, want aan hen behoort het Rijk Gods.</p>	<p>Zalig de treurenden, want zij zullen getroost worden.</p>
<p>Juist op die dag waren er twee van hen op weg naar Emmaüs. Zij spraken met elkaar over alles wat was voorgevallen. Terwijl zij zo aan het praten waren kwamen Jezus zelf op hen toe en liep met hen mee. Zij nodigden Jezus uit met hen aan tafel te gaan. Bij het breken van het brood herkenden ze Jezus.</p>	<p>God gaf de opdracht om een grote boot, een ark, te bouwen. Een boot om er een tijd in te gaan wonen met de familie en alle grote en kleine dieren, twee van ieder soort, een mannetje en een vrouwtje. Noach timmerde met zijn zonen een boot. Toen gebeurde het, het regende en stormde. Maar na de lange natte dagen werd de hemel blauw en begon het water te zakken. Noach stuurde een duif om te kijken of het land al droog was. De duif kwam terug met een takje en iedereen kon naar buiten. God zei, 'nooit zal ik de aarde nog laten verdrinken in het water.'</p>

2. Creatieve werkvormen

A. Schrijfgesprek

Bedoeling

De deelnemers gaan met elkaar in gesprek zonder te moeten spreken. Geloof is voor veel mensen een moeilijk onderwerp om uit te spreken. Via een schrijfgesprek kunnen diepe gedachten aan elkaar toevertrouwd worden. Een voordeel van het schrijfgesprek is dat je rustig je tijd kan nemen om je gedachten te formuleren en neer te schrijven.

Werkwijze

De geloofskaart wordt in stukken geknipt en op grote flappen gekleefd. De plaatsen (Lichtplaats - Wijngaard – Deurklopper - Tuin van Leven en opstanding – Broodplaats – Herdersstaf – Woestijn - Zoekplaats) worden op een apart blad aangebracht. Per gebied worden een aantal vragen genoteerd op de flap.

De deelnemers – best niet te veel – wandelen door de ruimte en kunnen rustig gaan zitten bij één stuk van de kaart en iets neerschrijven als overweging bij de vragen.

Daarna schuift iedereen door naar een andere flap en noteert ook daar iets. Naderhand kan iedere deelnemers reageren op wat reeds neergeschreven werd.

Mogelijke vragen voor het schrijfgesprek

Lichtplaats

- Ik ervaar dat ik Licht vind als ik...
- Ik probeer Licht te zijn voor mijn medemensen door...

Wijngaard

- De vruchten van mijn geloof die ik pluk in de wijngaard zijn....
- De vruchten die ik hoop, droom, graag ooit zou plukken zijn....
- Werken in de wijngaard betekent voor mij

Deurklopper

- Ik ben een open deur voor....
- Ik probeer dat te zijn door....
- Een sterke-open-deur ervaring was voor mij...
- Wie hoor ik kloppen aan mijn deur?

Tuin van Leven en opstanding

- Voor mij betekent 'Leven en opstanding'.
- Verrijzenis heb ik al meegemaakt toen...
- Ben ik als christen begaan met de schepping en het behoud van de natuur?

Broodplaats

- Het brood breken en delen wil zeggen voor mij...
- De blijde boodschap is Brood voor mij...
- Stimuleert het evangelie mij om als christen met armoede bezig te zijn?

Herdersstaf :

- Wie zijn mijn inspiratiebronnen?
- Wie wijst mij de richting die ik wil/moet gaan?
- Voor wie ben ik herder?
- Wie zijn de wolven die ik ontmoet?

Woestijn

- Ik heb in de dorre woestijn vertoefd toen...
- Ik heb de woestijn zien bloeien toen ik....
- Maak ik tijd om af en toe in de woestijn te zijn? Of ben ik er bang van?

Zoekplaats

- Welke tegenslagen heb ik op mijn weg al ondervonden?
- Hoe hou ik het uit in onzekerheid? Kan ik leven met lastige vragen?

Bergen

- Deze ervaring noem ik de bergervaring van mijn leven...
- Waar vind ik houvast als ik de 'steile weg' op moet?

B. Zelf een kaart ontwerpen 1

Bedoeling

Jongerengroepen, plussers, vormelingen, leidingskringen, klasgroepen,... kunnen uitgedaagd worden om creatief aan de slag te gaan met de geloofskaat. Ze worden gevraagd om een eigen geloofskaat te ontwerpen. Dit kan een individuele opdracht zijn, dit kan ook een groepsopdracht zijn.

De gemaakte kaarten kunnen opgehangen worden op de centrale plaats waar de groep bijeenkomt. (catecheselokaal, plaats waar de plussers verzamelen,...)

Deze opdracht kan in de loop van een jaar verschillende keren herhaald worden. De resultaten worden telkens naast elkaar opgehangen. De uitkomsten zullen verschillend zijn maar in deze verschillen schuilt ook telkens de sterkte en de waarde van zo een kaart op voorwaarde dat je er aandacht voor hebt, er woorden aan geeft. Deze kaarten kunnen ook gebruikt worden tijdens de bezinningsmomenten. In combinatie met symbolen als een pelgrimsstaf, een rugzak, een wegwijzer, een bijbelboek,... kan de gelovige zoektocht van deze groep gesymboliseerd worden.

Werkwijze

1. Ieder maakt een lijstje van woorden die voor hem of haar belangrijk zijn. Dit mag met kernwoorden, korte zinnen, telegramstijl. De begeleider kan helpen bij het vinden van woorden door een aantal vragen te stellen. Naargelang de aard van de groep kunnen de vragen meer of minder expliciet geloofsvragen zijn.

Voorbeelden :

- Wat en wie maakt je gelukkig?
- Wat en wie maakt je ongelukkig?
- Bij wie kan je terecht met je vragen?
- Waar kom je in contact met geloof?
- Hoe hoop, wens, vermoed,... je dat je leven er dan zal uitzien?
- Wat wil je vanuit je leven van nu zeker meenemen en wat wil je zeker veranderen?
- Wat is het belangrijkste in je leven?
- Wie is Jezus voor jou?
- Wat of wie brengt me dicht bij God?
- ...

2. De tweede stap: In groep of individueel wordt een ontwerp gemaakt van een kaart. De begeleider kan enkele modellen voorleggen van kaarten uit een atlas, ter inspiratie. Hier kan gewerkt worden met verf, met stiften,...
In groep of individueel wordt een hoofdstad, een naam voor een rivier, ... gekozen. Het spreekt voor zich dat jonge mensen dit hele proces op computer kunnen gaan.

D. Mijn eigen levensverhaal - geloofsverhaal

Bedoeling

Mijn eigen gelovig levensspoor tekenen.

Werkwijze

Iedereen krijgt een tijdslijn met de vraag om zijn/haar eigen gelovige levensloop uit te tekenen. Daar horen enkele richtvragen bij. Vervolgens krijgt iedereen hier de tijd voor.

Bron eerste adem: Hier vertrekt de rivier van je levensloop

Deze ontspringt bij je geboorte en 'eindigt' bij de dood. Je gaat je eigen pad met de mooie momenten en de mindere momenten. Sommige gebieden zijn heel vruchtbaar, andere zijn droog en dan lijkt niets te slagen.

Mogelijk vragen ter overweging:

Vertellen je ouders ooit over je geboorte? Je kindertijd? Wat zeggen ze dan?

Hoe was jouw leven tot nu toe? Welke herinneringen heb je uit je kindertijd, uit je jeugd?

Wat weet je over je doopsel, je vormsel?

Wat waren de moeilijke momenten in je leven tot nu toe?

Welke waren de toffe momenten, de aangename periodes? Wat wil je zeker niet vergeten?

De volgende bronnen lopen door de relationele velden. Je leidt je leven, maar zeker niet alleen. Vele mensen gaan met je mee, lopen op dezelfde weg of net niet. Deze beïnvloeden jou net zoals jij hen beïnvloedt...

Solidariteitsbron - Wereldwijde verbondenheid

Vind je het belangrijk om op te komen voor een betere wereld waar plaats is voor iedereen?

Zijn er wereldproblemen waar jij 'wakker van ligt'?

Relatiebron - Verbondenheid met de naaste

Wie zijn de belangrijkste mensen uit je leven? Waarom?

Wat zou je het meest missen als deze mensen er niet meer zouden zijn? Welke rol spelen zij in jouw dagelijkse leven?

Bron van diepere inspiratie

Waarom vind jij de dingen die jij doet voor anderen belangrijk?

Heeft dat te maken met een diepere inspiratiebron? bv. je geloof in menselijke waarden, in God, in ...

Waar kan jij eens tot rust komen?

Waar kan jij eens nadenken over het leven?

Bron van openbaring - Verbondenheid met Zien, Soms, Even

De bron van openbaring is niet zo eenvoudig te vinden. Soms zie je 'het', maar vaak ook niet. Je kent het wel... Het gevoel dat er meer is in deze wereld dan enkel dat wat je ziet, wat je kan vaststellen... Heb jij dat ook ooit gehad? Wanneer?

Wat dacht je dan? Wat voelde je dan? Heb je het al aan iemand verteld?

Wat betekent het bijbelse en christelijke geloofsverhaal voor jou? Kan je bidden?

Na een pauze, volgt dan een groeps gesprek (eventueel in kleine groepen) waarbij iedereen zijn/haar levensverhaal kan voorstellen.

E. Werken met muziek en de geloofskaat

De kaart kan gebruikt worden in combinatie met muziek. Hieronder staan een aantal liederen die gebruikt kunnen worden.

Stef Bos De rivier

(op CD 'Tussen de liefde en de leegte' 1992 – en op CD 'Van Mpumalanga tot die Kaap')

Ik voel me thuis in alle landen
Ik sta niet stil
Ik heb een grenzeloos gevoel
Ik heb mijn eigen weg gevonden
Ik draag het water naar de zee
Dat is mijn doel
Ik ben geboren als een zwerver
Ik ben maar even hier

Ik ben een rivier
En ik stroom door de eeuwen heen
Langs kastelen
Ik stroom door de eeuwen heen
Langs een stad
En op het einde verlies ik mezelf in de zee
Ik stroom door de eeuwen heen
Ik ben een levende legende
Ik heb de pest zien komen en zien gaan
Ik zag een liefde die bleef bloeien
En ik heb schepen, ik heb schepen zien
vergaan
Waar zijn de mensen langs de oever
Waarom neemt niemand nog de tijd
Ik heb de tijd

Want ik stroom door de eeuwen heen
Langs kastelen
Ik stroom door de eeuwen heen
Langs een stad
En op het einde verlies ik mezelf in de zee
Ik stroom door de eeuwen heen

Ik ben een rivier
Ik draag het wrakhout
Op mijn rug

Ik ben een rivier
En ik neem altijd afscheid
Want ik kom nooit meer, ik kom nooit meer
terug
Ik stroom door de eeuwen heen
Langs kastelen
Ik stroom door de eeuwen heen
Langs een stad
En op het einde verlies ik mezelf in de zee
Ik stroom door de eeuwen heen
Ik stroom door de eeuwen heen
Ik stroom door de eeuwen heen

Werkwijze :

- Laat het lied horen aan de groep.
- Leg uit dat hun leven zelf stroomt door een landschap van de tijd. Onderweg komt het leven veel dingen tegen.
- Wat kwamen ze zelf al tegen in hun leven? Aan de hand van een bijgevoegde vragenlijst, ontwerpen de deelnemers zelf een eigen "life-map".
- De geloofskaat dient als voorbeeld. De deelnemers moeten wel in elke zone een kijkje gaan nemen ter inspiratie.
- Nadien laat je de deelnemers uitwisselen met elkaar.

Mogelijke vragenlijst:

- Waar voel ik me meest thuis?
- Wie helpt me om mijn weg te vinden?
- Op welke plaatsen waar ik nu reeds kwam in mijn leven zou ik graag blijven?
- Op welke plaatsen wil ik liever nooit meer terugkeren?
- Welke sprookjes heb ik al meegemaakt?
- In welke kastelen (figuurlijk) ben ik al geweest?
- Waar heb ik al het verdriet van de pest (figuurlijk) gezien?
- Welk wrakhout sleep ik mee?
- In welke stad zou ik graag thuiskomen?
- Wie zijn de medebewoners van die stad voor mij?
- ...

Stef Bos De onderstroom (op CD 'De onderstroom' 1997 en op "Beste van Bos" - Track 2)

De onderstroom
De golven zijn de dagen
De dagen van het jaar
Het lijkt of zij vertellen
Hoe het ons vergaat
Maar de onderstroom
Die niemand ziet
Bepaalt de richting
Op elk gebied

Werkwijze :

- Laat het lied horen aan de groep.
- Geef de deelnemers een kaart.
- Het kompas onderaan is het vertrekpunt van waaruit ze hun stroom – onderstroom laten lopen.
- Laat ze lijnen trekken op de kaart (of met kopselden en een draad hun weg aangeven - de kaart vooraf op een isomoblok bevestigen is wel gemakkelijker)

Mogelijke richtvragen :

- In welke richting zet ik mijn kompas?
- Naar welk gebied wil ik liefst gaan?
- Welke aantrekkelijke dingen kom ik daar tegen?
- Welke belangrijke gegevens vind ik daar die niemand weet van mij?

Stef Bos – Goed om hier te zijn

(op cd Zien 1999)

Goed om hier te zijn
Ik ben zacht gevallen
Goed terechtgekomen
De zwaartekracht heeft eindelijk
Bezit van mij genomen

Dus vrienden
Ik zal mij hier wel redden

Want het is goed om hier te zijn
Het is goed om hier te zijn (3x)

En ik voel de vaste grond
Ik verlang niet meer naar vroeger
Ik weet waarvoor ik vechten wil
En wie mij zal behoeden

De zon gaf ons licht
De maan liet ons zien
Dat de hemel kan vallen
Dat het water kan branden
En dat de wereld verandert
Voor wie het wil zien

Het is goed om hier te zijn (4 x)

Dus laat de schepen nu vertrekken
Deze haven geeft vertrouwen
Geeft mij grond om op te bouwen

En het is goed om hier te zijn
Het is goed om hier te zijn(3x)

Werkwijze :

- Laat het lied horen aan de groep.
- Geef de deelnemers een kaart.
- Laat de deelnemers de kaart goed bekijken.
- Laat ze lijnen trekken op de kaart (of met kopselden en een draad hun weg aangeven - de kaart vooraf op een isomoblok bevestigen is wel gemakkelijker)

Mogelijke richtvragen:

- In welke richting zet ik mijn kompas?
- Naar welk gebied wil ik liefst gaan?
- Welke aantrekkelijke dingen kom ik daar tegen?
- Welke belangrijke gegevens vind ik daar die niemand weet van mij?

Bart Peeters Messias

Op CD Slimmer dan de zanger" (2006)

Ik ben op zoek naar een messias
Man of vrouw heeft geen belang
Die mijn ziel wat heil kan geven
Want dat zoekt mijn ziel al lang
Ik ben op zoek naar een verlosser
Zo eentje die er zin in heeft
Hij hoeft niet voor mij te sterven
Als hij mijn zonden maar vergeeft

Wil er iemand mijn
Wil er iemand mijn
Wil er iemand mijn messias zijn
Wil er iemand mijn messias zijn
Wil er iemand mijn messias zijn

Ik ben op zoek naar een messias
Die nog door niemand werd misbruikt
Geen roetsjbaan naar atoomconflicten
Geen heiland die naar olie ruikt

Een waar geen enkele president
Ooit op gezworen heeft

Een messias die nog fris zit
Een waar geen bloed aan kleeft

Wil er iemand...

Ik zoek een profeet
Op hoge hakken of besnord
Ik zoek een god vol van genade
Zo een die meelacht
Als er gelachen wordt
Wiens kerken niet in glamour baden

Wil er iemand mijn
Wil er iemand mijn
Wil er iemand mijn messias zijn
Wil er iemand mijn messias zijn
Wil er iemand mijn
Wil er iemand mijn
Op korte of iets langere termijn
Wil er iemand mijn messias zijn
Wil er iemand mijn messias zijn

Werkwijze :

- Laat het lied horen aan de groep.
- Geef de deelnemers een kaart.
- Laat de deelnemers de kaart goed bekijken.
- Laat ze de plaatsen aanduiden waar ze hopen de Messias voor hun leven te vinden
- Welke kenmerken moet die Messias hebben?
- Hebben ze al iemand ontmoet die beantwoordt aan het beeld dat Bart Peeters voorstelt?

Willem Vermandere Onderweg

(op de cd onderweg)

Onderweg ben ik zigeuner, onderweg ben ik een kind
Van de rusteloze wegen op vier wielen, welgezind
Op vier wielen wil ik vluchten, weg uit het nauwe vaderland
Naar het bergland en de rotsen, met een bos aan de waterkant
Naar het bergland en de rotsen, met een bos aan de waterkant

Onderweg daar zit je veilig, onder uw blikken autodak
Je mag jodelen en zingen in uw rammelende rammelbak
Onderweg leer je vergeten, gisteren ligt, ver achter U
En voor morgen nog geen zorgen, onderweg is 't altijd nu
Voor morgen nog geen zorgen, onderweg is 't altijd nu

Je passeert langs kathedralen, en je duizelt keer op keer
Van die stoetmoedige dromen, van die bouwers van weleer
En zo leer je blind vertrouwen, vorderen ondanks brute pech
Wuif veel liever dan te vloeken, naar de kinders langs de weg
Wuif veel liever dan te vloeken, naar de kinders langs de weg

En je loopt door de paleizen met uw hoofd vol romantiek
Maar uit krotten en ruïnes, klinkt er klaaglijke muziek
Deelt uw brood met lotgenoten, zoveel zwervers grauw van vel
Langs de gloeiend hete wegen, steden vol kommer en kwel
Langs de gloeiend hete wegen, steden vol kommer en kwel

Onderweg, op markten en pleinen, vind je volk, mild en gastvrij
Dat schenkt U met handen en voeten zoete vruchten, allerlei
En zo vind je ook uw geliefde, met nog jaren voor de boeg
Van uw teder zacht beminde, daarvan krijg je nooit genoeg
Van uw teder zacht beminde, daarvan krijg je nooit genoeg

Onderweg ben je nomade, soepel plooiend, speels van geest
Geeft U over aan de genade, je wordt vrij en onbevreesd
Want je botst met tegenstrevers, elken ding zegt zijne zeg
Leer geduldig incasseren, van tegenliggers onderweg
Geduldig incasseren, van tegenliggers onderweg

Los van vastgeroeste ideeën, onderweg pluk je den dag
Pelgrim ben je heel je leven, vorderen doe je liefst zigzag
Haast u, haast u, uiterst langzaam, want het einddoel is bekend
Daar valt weinig van te zeggen, niet bepaald een happy end
Daar valt weinig van te zeggen, niet bepaald een happy end

Ooit als kind ben ik vertrokken, zonder route, kaart of plan
Onderweg al heel m'n leven, wat is daar de zin toch van
Onderweg stel je geen vragen, voor hoe lange nog en waarom
Onderweg ben je zigeuner, je reist voort en je ziet niet om
Onderweg ben je zigeuner, je reist voort en je ziet niet om

En je ziet niet om
En je ziet niet om
Ziet niet om
Ziet niet om
Ziet niet om

Werkwijze :

- Laat het lied horen aan de groep.
- Geef de deelnemers een kaart.
- Laat de deelnemers de kaart goed bekijken.
- Laat ze de plaatsen aanduiden
 - Waaruit ze willen vluchten.
 - Waar ze zich veilig voelen.
 - Waar zou jij nu in deze tijd een kathedraal bouwen?
 - Waar tref jij grote paleizen aan op jouw levenreis?
 - En waar staan de krotten en ruïnes?
 - Ooit als kind ben je vertrokken, zonder route, kaart of plan. Waar hoop jij uit te komen?

Andere liederen waar mee gewerkt kan worden
Never ending story - Within Temptation

Armies have conquered
And fallen in the end
risen
Then buried by sand

Legers hebben gevochten
En zijn uiteindelijk gesneuveld Kingdoms have
Koninkrijken zijn opgekomen
En begraven in het zand

The Earth is our mother
She gives and she takes
She puts us to sleep and
in her light we'll awake

De aarde is onze moeder
Ze geeft en ze neemt
Ze sust ons in slaap en
In haar licht zullen we ook weer ontwaken

We'll all be forgotten
There's no endless fame
But everything we do
Is never in vain

We zullen allemaal vergeten worden
Er bestaat geen eeuwige roem
Maar alles wat we doen
Is nooit tevergeefs

We're part of a story, part of a tale
We're all on this journey
No one is to stay
Where ever it's going
What is the way

We zijn deel van een verhaal,
deel van een sprookje
We zijn allemaal onderweg
Niemand blijft hier
Waar gaat het heen- Wat is de weg

Forests and deserts
Rivers, blue seas
Mountains and valleys
Nothing here stays
While we think we witness

Bossen en woestijnen
Rivieren, blauwe zeeën
Bergen en valleien
Niets blijft hier
Terwijl er denken aanschouwen we het

We are part of the scene
This never-ending story
Where will it lead to?
The earth is our mother
She gives and she takes
But she is also a part
A part of the tale

We zijn een deel van de scène
Dit verhaal zonder einde
Waar zal het heenleiden
De aarde is onze moeder
Ze geeft en ze neemt
Maar ze is ook een deel
Een deel van het sprookje

We're part of a story, part of a tale
We're all on this journey
No one is to stay
Where ever it's going
What is the way?

We zijn deel van een verhaal,
deel van een sprookje
We zijn allemaal onderweg
Niemand blijft hier
Waar gaat het heen

We're part of a story, part of a tale
Sometimes beautiful and sometimes insane
No one remembers how it began.

Wat is de weg
We zijn deel van een verhaal,
Niemand weet hoe het begon

Pilgrim – Enya

Uit cd 'A day without rain'

Pilgrim, how you journey
On the road you chose
To find out why the winds die
And where the stories go.
All days come from one day
That much you must know,
You cannot change what's over
But only where you go.

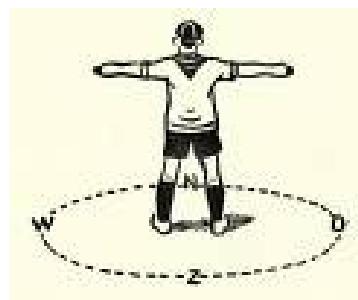
One way leads to diamonds,
One way leads to gold,
Another leads you only
To everything you're told.
In your heart you wonder
Which of these is true;
The road that leads to nowhere,
The road that leads to you.
Will you find the answer
In all you say and do?

Will you find the answer
In you?
Each heart is a pilgrim,
Each one wants to know
The reason why the winds die
And where the stories go.
Pilgrim, in your journey
You may travel far,
For pilgrim it's a long way
To find out who you are...
Pilgrim, it's a long way
To find out who you are...
Pilgrim, it's a long way
To find out who you are...

Pilgrim, hoe je reist
Op de weg die je kiest
Om uit te vinden waarom winden sterven
En waar verhalen heen gaan
Alle dagen komen uit één dag
Zoveel moet je toch weten
Je kan niet veranderen wat gebeurd is,
Enkel waar je heen gaat.

De ene weg leidt naar diamanten,
De andere leidt naar goud,
Een andere leidt je alleen
Naar alles wat je verteld is
In je hart vraag je je af
Welke weg de ware is;
De weg die nergens heen leidt,
De weg die leidt naar jou
Zul je het antwoord vinden
In al wat je zegt of doet ?

Zul je het antwoord vinden
Binnen in jezelf ?
Elk hart is een pilgrim.
Ieder wil de reden weten
Waarom winden sterven
En waar verhalen heen gaan.
Pilgrim, op je tocht,
Reis je allicht ver,
Voor jou, pilgrim is het een lange weg
Om uit te zoeken wie je bent...
Pilgrim, het is een lange weg
Om uit te zoeken wie je bent ...
Pilgrim, het is een lange weg
Om uit te zoeken wie je bent ...

E. Spelenderwijs doorheen de kaart

Labyrint spel

We zijn allen pelgrims: Mensen die onderweg zijn naar een bijzonder doel, liefst een ver doel. Vaak is dat doel ons niet bekend en dan zien we dat het einddoel niet het belangrijkste is maar wel de weg die we gaan.

Pelgrims hebben doorheen de geschiedenis tekens achtergelaten langs de paden die hen naar hun doel voerden. Daarbij horen kerken, kloosters, hospitalen, refugio's en grafstenen. Maar het meest interessante, het meest pelgrim-achtige teken is toch het labyrint.

Symboliek van een labyrint: Het pelgrims-labyrint is een doolhof, maar dan niet één om in te verdwalen, maar om – net als op een pelgrimage – na veel omzwervingen je doel te bereiken. Het is cirkelvormig en bestaat uit een lang en onoverzichtelijk pad dat je tenslotte in het centrum van de cirkel brengt. Dat centrum is meestal een roos met zes bladen, het teken van de hemel.

Werkwijze:

- Maak (kopieer) een groot labyrint op een transparant.
- Laat de deelnemers een woord uitzoeken op de kaart dat voor hen van heel groot belang is. Een woord dat voor hen de hemel op aarde oproept.
- Je kan als groepsleider ook zelf een gebied bepalen waar het labyrint geplaatst kan worden (bv de zone : geloof hoop liefde – in het gebied Deurklopper)
- Leg het labyrint met de roos rond dit woord.
- Laat de deelnemers de weg afwandelen doorheen het labyrint op weg naar deze begrippen.
- Onderweg ontmoeten ze begrippen. Elk kan om beurt bij een woord iets vertellen.

Geloofsland-Verkenningsspel

Benodigdheden en vooraf:

- een spelbord : A2 blad
- een geloofskaat die vooraf in stukken geknipt werd
- een zandloper

Opzet:

We maken het dorre veld tot een geloofsland met groene weiden en rivieren en bergen. We doen samen onze inbreng om dit zo vlot mogelijk te realiseren. Elke deelnemer wordt uitgedaagd om zo vlot mogelijk al zijn blokjes op het spelbord gelegd te hebben en uit te spelen.

Speelwijze:

Deze werkvorm is te spelen met groepjes van maximaal 6 personen.

- Iedere deelnemer krijgt een 6 tal blokjes.
- De rest van de blokjes wordt in een reservepotje gedaan.
- Speler één legt willekeurig een blokje op het spelbord. De zandloper wordt omgedraaid. De speler die aan beurt is krijgt de kans om over één of meerdere woorden op het blokje een vooraf afgesproken tijd te spreken.
- Speler twee vult zo mogelijk het gebied aan met een deel van het gebied dat aansluit bij het eerst gelegde blokje. Indien hij niets kan aanvullen, moet hij een extra blokje uit de reservepot halen.
- Het spel eindigt wanneer één speler al zijn blokjes uitgespeeld heeft.

F. Enkele inspirerende teksten die je kan gebruiken in een bezinningsmoment

Ik ben niet goed in bergen
beklimmen,
ik heb zelfs hoogtevrees.
En toch ben ik begonnen aan
een lange steile klim.
Op mijn tocht ondervind ik
meer kwetsende tegenwind
dan steunende wind in de rug.
Maar ik zal sterk zijn en ik zal
de top halen
Ik zal zijn wie ik wil zijn,
op de top zal ik innerlijke rust
kennen
en bepaal ik welke
windrichting ik zal volgen...
(S.G.)

Als een nomade
Verlangend
Naar verdere wegen
En verre streken
Ongeduldig
Om te vertrekken
Maar waarom weg
Willen gaan?
Wat is ginds
En hoeveel anders
Zal het zijn
Dan dit bestaan?
Als een nomade
Verlangend
Naar het doel
Van een tocht.

Onderweg zijn

Is zoeken,
Vragen,
bevragen,
honger en dorst hebben,
Verlangen en hopen.
Gaan, lopen of vallen,
bij klaarlichte dag
Of in een pikdonkere nacht.
Meegaan is meezoeken;
Overleggen, drinkbus delen,
Warmte geven,
Licht laten schijnen;
Of zomaar een hand reiken,
Om op te staan.
Geloven
Is weten dat
'Hij' meegaat,
Wachtend
Aan ieder kruispunt.
Gaan wij een andere kant,
dan is hij
Wat verder er terug,
Telkens wachtend,
Met brood en een beker
in de hand.
Wachtend, Verwachtend,
Vragend,
Van kom en ik zend je.

Kom, zei de Weg
en spoorde mij aan
tot verder gaan.
Nee, zei ik
het is de moeite
niet waard
om verder te gaan,
de weg is te moeilijk,
het doel is te ver weg,
onbereikbaar voor mij.
Mild vroeg de Weg:
Waar spreek je over?
Ik ben het begin
en ik ben het einde.
Mijn liefde leidt je
van het ene punt
naar het andere.
Hier neem Mijn hand.
Kom nu!
Verwonderd nam ik Z'n hand,
ging ik mee.
Sindsdien
ben ik met Hem onderweg.

Al wist ik niet
waar deze weg
mij naartoe bracht
en wist ik de plaats van
bestemming nog niet.
Toch wist ik zeker
dat dit mijn weg was,
mijn weg naar 't geluk,
mijn weg naar een thuis.
Maar deze zekerheid
blijven bewaren
kan ik alleen als jij
meegaat met mij.
Al komen er nog
onvoorspelbare
bochten of wordt het
een bergpad
eenzaam en steil,
over gapende kloven
en donkere spelonken,
als ik maar weet
dat jij er zal zijn.
Want in die duisternis
toch blijven geloven
kan ik alleen als jij
meegaat met mij...

Concreet

De geloofskaat is te koop bij CCV in het Bisdom Brugge en kost 2,5 euro. De handleiding met werkvormen krijg je er gratis bij

Er is eveneens op de verkoopdienst van CCV in het Bisdom Brugge een CD-Rom te koop met zowel de geloofskaat als fragmenten eruit.

Prijs €10

